

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COCUZ, CEZAR FLORIN

Slujba Sfântului Ierarh Andrei Criteanul / Cezar Florin Cocuz ;
lucrare tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei ; trad. din lb. greacă:
monahia Parascheva Enache ; compunere cântări: Cezar Florin Cocuz. - Iași :
Doxologia, 2023

ISMN 979-0-9009917-8-2

ISBN 978-630-301-087-8

I. Parascheva Enache, monahie (trad.)

2

78

Editura Doxologia, Cuza-Vodă 51, 700038, IAȘI

Tel.: 0232216693; Fax: 0232216694

Email: editura@doxologia.ro

 Editura Doxologia

Comenzi:

<https://edituradoxologia.ro>

Email: comenzi@edituradoxologia.ro

Tel.: +40 724 550 463

© DOXOLOGIA, 2023

ISBN: 978-630-301-087-8

CEZAR FLORIN COCUZ

Slujba Sfântului Ierarh Andrei Criteanul

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Traducere din limba greacă:
Monahia Parascheva Enache
Compunere cântări și tehnoredactare:
Cezar Florin Cocuz

DOXOLOGIA
Iași, 2023

Prefață

Sfântul Andrei Criteanul s-a născut în Damasc, în jurul anului 660. Din istorisirea vieții sale, aflăm că micuțul Andrei nu a vorbit până la vârsta de 7 ani când, într-o duminică, după ce a primit Sfânta Împărtășanie, a început să vorbească cu o abilitate nemaîntâlnită. La vârsta de 15 ani, Andrei merge la Ierusalim, unde devine călugăr la Biserica Sfântului Mormânt. După numai câțiva ani devine secretar al patriarhului de Ierusalim.

În anul 685, Patriarhul Ierusalimului, Teodor, îl trimite la Constantinopol pentru a confirma acceptarea din partea Patriarhiei a decretelor celui de al Șaselea Sinod Ecumenic, ținut împotriva monotelismului. În timpul în care a stat în capitala Imperiului, Sfântul Andrei a fost hirotonit diacon și a slujit pe lângă un orfelinat și un azil de bătrâni. În jurul anului 700 a fost numit Arhiepiscop de Gortyna, dioceză a Mitropoliei Cretei. Moare în insula Lesbos, în jurul anului 740. Biserica îl cinstește în data de 4 iulie. Nu trebuie însă confundat cu Sfântul Andrei cel din Creta sau „Calivitul”, prăznuit pe 17 octombrie.

Sfântul Andrei Criteanul este cunoscut ca unul dintre cei mai de seamă și mai prolifici creatori de canoane și imne, deosebite prin frumusețea formei și profunzimea gândirii. El a compus Canonul cel Mare (Canonul de pocăință) din Triod, canon format din 250 de tropare. Canonul Sfântului Andrei Criteanul se citește de două ori în Postul Mare: patru părți, la Pavecernița Mare din primele patru zile ale Postului, și, în întregime, în a cincea săptămână, în cadrul slujbei Utreniei

(Denie). Andrei Criteanul a mai scris stihiri (tropare) și pentru unele sărbători în afara Postului:

- Triode la Pavecernița din Duminica Floriilor, apoi triode la Utrenie: luni, marți, miercuri și joi, în Săptămâna Pătimirilor.

- Canoane la Învierea lui Lazăr, la Duminica Mironosițelor, la Nașterea Maicii Domnului și a Sfântului Ioan Botezătorul și la Zămislirea Sfintei Ana.

- Stihiri la Întâmpinarea Domnului, la Înălțarea Sfintei Cruci, la Nașterea Domnului Hristos, la Sfinții Apostoli Petru și Pavel și la Sfântul Apostol Andrei.

Tot Sfântului Andrei îi sunt atribuite Canonul de pocăință către Domnul Iisus Hristos și Canonul rânduielii la ieșirea sufletului.

În viața Bisericii postirea, alături de rugăciune, reprezintă respirația sa duhovnicească, este eliberarea de sub robia noastră față de păcat, din temnița unei realități greșit și limitat înțelese. Valoarea postului este, în esență, dată de împărtășirea plenară a luminii dumnezeiești din noaptea Învierii. Legătura organică dintre post și Înviere nu poate fi nici depășită, nici ignorată, nici minimalizată, pentru că ea constituie în esență măsura (canonul) eforturilor noastre, criteriul după care ne raportăm la Biserică și la întreaga creație.

Înțelegând această profundă gândire teologică a marelui Ierarh cretan și cunoscându-i viața trăită în spiritul Bisericii putem să spunem și noi: „Acesta este Dumnezeuul meu și-L voi

slăvi pe El; Dumnezeuul părintelui meu și-L voi înălța pe El, căci cu slavă S-a preaslăvit în veci”.

Anul acesta, 2023, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei s-a gândit ca la hramul Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași să fie aduse din insula Creta o părticică din moaștele Sfântului Andrei Criteanul. Personal a fost în Creta unde a vorbit cu ierarhul locului și astfel timp de 10 zile în luna octombrie sfintele moaște ale Sfântului Andrei se vor afla alături de moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva pentru cinstire.

Pregătindu-ne pentru această mare sărbătoare de cinstire a Sfintei Cuvioase Parascheva, slujbele de Priveghere din perioada hramului vor fi împodobite cu cântări închinare și Sfântului Ierarh Andrei Criteanul, care au fost traduse din limba greacă de Monahia Parascheva Enache, care ostenește la Centrul Eparhial din Iași ca traducătoare din limba greacă veche, având o vastă experiență în traduceri de texte bisericești. A tradus toată slujba Sfântului Ierarh Andrei Criteanul, întrucât în limba română există doar câteva stihiri dedicate Sfântului.

Psaltul Cezar Florin Cocuz de la Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi din Iași, bun cântăreț și cunoscător al muzicii psaltice, de asemenea cu experiență în compunerea muzicii bisericești de tradiție bizantină, ucenic al P.C. Arhim. Clement Haralam, Mare Eclesiarh al Catedralei Patriarhale din București, a adunat textele traduse din limba greacă, a alcătuit slujba sfântului din punct de vedere tipiconal și lucrează cu sârg pentru transpunerea textelor pe notație psaltică.

Nădăjduim că această carte ne va fi de mare folos pentru uniformitatea din cult, pentru slujbele de Priveghere și pentru ușurarea și înfrumusețarea acestora prin cântarea pe note a psaltților.

Arhim. Dosoftei Șcheul,
Mare Eclesiarh al Catedralei Mitropolitane din Iași

*

Lucrarea de față cuprinde, în prima parte, textul liturgic al *Slujbei Sfântului Ierarh Andrei Criteanul*, tradus din limba greacă de Monahia Parascheva Enache, iar în a doua parte, aranjamentul muzical al cântărilor de la Vecernia Mare și Utrenia slujbei.

*

Cezar Florin Cocuz, de formație teologică ieșeană, activează de mai bine de 20 de ani ca psalt în strana bisericii Mănăstirii *Sfinții Trei Ierarhi* din Iași. Este autorul mai multor lucrări de muzică bisericească: *Paraclisul și Acatistul Sfinților Trei Ierarhi*, *Slujba mutării moaștelor Sfântului Ierarh Nectarie din Eghina*, *Paraclisul și Acatistul Sfântului Sava cel Sfințit*, *Slujba Sfintei Mironosițe Maria Magdalena*, *Slujba Sfântului Cuvios Neofit Zăvorâtul*, *Cântări din Slujba Sfântului Cuvios Simeon Noul Teolog*, *Anastasimatar*, și coautor al unor antologii psaltice: *Cântări din Slujba Sfintei Preacuvioase Parascheva de la Iași*, *Răspunsuri mari la Sfânta Li-*

turghie, Cântările Sfintei Liturghii, Florilegiu de cântări calofonice și alese, Axioane și Axioane praznicale.

În anul 2014, a obținut premiul întâi la Concursul Național de Muzică Bisericească „Lăudați pe Domnul” - Secțiunea Compoziție muzicală.

Ca solist, a imprimat albumele muzicale *Ofrandă muzicală - Cântări psaltice din vremea sfinților domnitori Ștefan cel Mare și Constantin Brâncoveanu, Roade muzicale alese ale evlaviei românești, Înveșmântări muzicale ale poeziilor Sfântului Ioan Iacob Hozevitul, Acatistul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, Acatistul Sfântului Cuvios Paisie Aghioritul, Acatistul Sfântului Ierarh Ghelasie de la Râmeț, Acatistul Maicii Domnului Pantanassa, Acatistul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, Acatistul Sfintei Mucenițe Filofteia, Acatistul Sfinților Români și Paraclisul Sfinților Trei Ierarhi.*

**Slujba Sfântului Ierarh
Andrei Criteanul
(4 iulie)**

Textul liturgic

**Traducere din limba greacă
Monahia Parascheva Enache**

LA VECERNIA MICĂ

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 4, glasul 1, podobie: *Prealăudaților mucenici...*

Părinte Andrei prealăudate, sălășluindu-Se întru tine Duhul Sfânt, te-a arătat vas preacurat al dumnezeiescului har și alăută dulce cântătoare pe care lovind-o, a răsunat credincioșilor cuvintele vieții, dând mântuire, pace și mare milă.

Părinte Andrei preaslăvite, ai împodobit Biserica cu cuvintele și cântările tale și, prin puterea acestora, i-ai adus pe credincioși la viața cea dumnezeiască și la pocăință adâncă. Pentru aceea, pe tine pururea te laudăm și te preamărim și cerem ajutorul tău.

Luminat-ai Creta, înțelepte, cu fulgerele cuvintelor tale și ai bucurat întreaga Biserică cu dulceața cântărilor și odelor tale. Pentru aceea, adunările credincioșilor pe tine te laudă neîncetat și te cinstesc ca pe cel mai mare luminaător al dreptei credințe.

Luminător preastrălucit al creștinătății care ai luminat toate marginile lumii, fericite, luminează-ne și pe noi, credincioșii, și scapă-ne din primejdii, din rele și din tot felul de vătămări, Părinte Andrei slăvite, dăruindu-ne nouă ocrotirea ta și pace prin caldele tale rugăciuni.

Slavă..., glasul al 4-lea

Să-l laudăm toți într-un glas pe făuritorul cântărilor insuflăte de Dumnezeu, noi, cetele dreptcredincioșilor, pe păstorul vestit al Cretei, alăuta cea bineviersuitoare a harului, strigând: Sfinte Andrei, părinte înțelepte, roagă-te pentru cei ce te cinstesc pe tine.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu

De toate primejdiile păzește pe robii tăi, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să te slăvim pe tine, nădejdea sufletelor noastre.

LA STIHOAVNĂ

**Stihirile, glasul al 2-lea,
podobie: Casa Efratului...**

Te-ai arătat un alt Ilie călător pe nori, Părinte Andrei, și te-ai suit în carul cel cu patru cai al virtuților la înălțimea îndumnezeirii.

Stih: Cinstită este înaintea Domnului moartea cuviosului Său.

Bucură-te sirenă cu dulce glas a Bisericii, harfă a harului, Părinte Andrei de Dumnezeu fericite, păstorul cel bun al Cretei.

Stih: Preoții Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate și cuvioșii Tăi se vor bucura.

Ca unul care șezi pe tronul lui Dumnezeu, Părinte Andrei preafericite, întru cei de sus, nu ne uita pe noi, turma ta cea din Creta.

Slavă..., a Sfintei Treimi

A lăudat cu dreaptă credință stăpânirea Ta, Una, Treime Preasfântă, Andrei, ierarhul Cretei, cel deopotrivă cu îngerii.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu

O, Marie, făptură și nume dulce, roagă-te Fiului tău, împreună cu Sfântul Ierarh Andrei, pentru robii tăi.

**TROPARUL, glasul al 3-lea,
podobie: Pentru mărturisirea...**

Trâmbiță cu bun răsunset, Ierarhe preaînțelepte, te-ai arătat nouă melod iscusit istorisind învățăturile lui Dumnezeu și Mântuitorului și pe toți i-ai luminat propovăduind marginilor; Sfinte Ierarhe Andrei, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Slavă...,

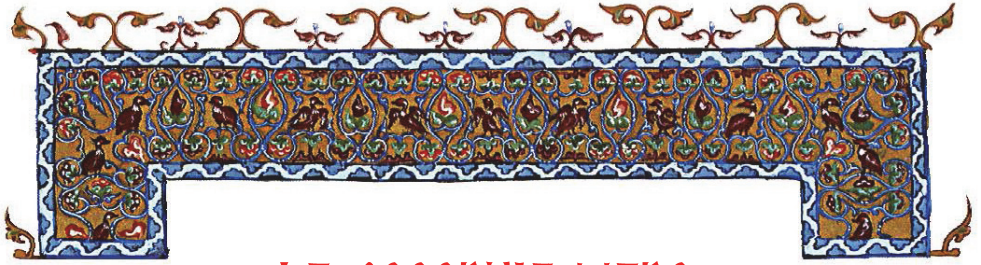
**ALT TROPAR, glasul 1,
podobie: Piatra fiind pecethuită...**

Să lăudăm într-un glas pe păstorul Cretei și pe alcătuitorul Canonului celui Mare și minunat, pe Andrei slăvitul, credincioșilor, și preamarele întâi-stătător al Eresului și să strigăm toți lui Hristos Celui ce ne-a izbăvit pe noi din ispite: Slavă bunătății Tale! Slavă milostivirii Tale! Slavă iconomieii Tale, Unule Iubitorule de oameni!

**Partituri muzicale
în notație
psaltică**

Autor

Cezar Florin Cocuz

LA VECEARNIA MARE

Fericit bărbatul
de Ierom. Amfilohie Iordănescu*
din ms. rom. BAR 4344, ff. 3r-4v

Glas IV Di

B^M ăr ^{DI} ba - - - - -

- - - - - bărbatul, - - - - -

^{PA} - - - - - ^{DI} A li lu - - - i -

- - - a.

F^M e ri cit bărbatul, ^{DI} ca - re

- n-a - um - - - blat în sfa - tul - ne cre

* Slavă..., Și acum..., sunt compuse de Gheorghe Risiotul.

—
 din cio și - - lor - - și în ca - -

lea pă că to - - și - - lor nu

- - - a - - - stat; - - - -

- A - li - - lu - i - - a.

ă ști - - - e - Dom - - nul ca

- lea - drep ți - - lor, - - iar ca - -

lea ne cre din cio - - și - - lor

va - - - pie - - - ri. - - - -

- - - A - li - - lu - i - -

a.

lu jiți - - - Dom - - - nu - -

- lui cu fri - - - - - - - - - că -

Abrevieri

BAR = Biblioteca Academiei Române

BERm = Biblioteca Episcopiei Romanului

Cuprins

Prefață.....	5
Slujba Sf. Ier. Andrei Criteanul - textul liturgic	11
Slujba Sf. Ier. Andrei Criteanul - partituri muzicale	51
LA VECERNIA MARE	51
Fericit bărbatul, glas IV, de Ierom. Amfilohie Iordănescu	51
Stihirile la „Doamne, strigat-am...”	56
Slavă..., glas VIII.....	64
Și acum..., Dogmatica, glas VIII, de Arhim. Ghelasie Basarabeanu	67
Stihirile idiomele la Litie.....	69
Slavă..., glas V	74
Și acum..., glas V.....	77
Stihirile Stihoavnei, glas V	78
Slavă..., glas VI.....	81
Și acum..., glas VI	84
Troparul, glas III	85
Alt Tropar, glas I.....	86
Troparul Născătoarei de Dumnezeu, glas I	87
Troparul în limba greacă, glas III	88
LA UTRENIE	89
Primul rând de Sedelne, glas I	89
Al doilea rând de Sedelne, glas IV.....	91

Mărimurile, glas I	92
Slavă..., Și acum..., glas I, de Dimitrie Suceveanu.....	93
Sedelnele de după Polieleu, glas VIII	95
Prochimenul, glas IV	97
Pentru rugăciunile..., glas II.....	98
Stihira, glas VI	99
Luminânde, glas III	100
Stihirile la Laude, glas IV	102
Slavă..., glas VIII.....	105
Și acum..., glas VIII	107
Doxologie, glas V, de Visarion Duhovnicul - Protopsaltul ...	108
Abrevieri	120
Cuprins.....	121